Ao. 1855. No. 201.

DONDERDAG 23 AUGUSTUS.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De gewone audientie van den heer Kommissaris des Konings in de provincie Utrecht zal Zaturdag den 25. Augustus 1855 geen plaats hebben.

UTRECHT 23 Augustus.

Gisteren hebben wij zoo goed als in al onze nommers berigt gegeven van eene nieuwe dépêche, uit de Krim ontvangen, waaruit eerstens bleek, dat de algemeene beschieting van Sebastopol niet was heropend, en waarin ten 2e werd gezegd, ofschoon op onduidelijke wijze, dat 3300 dooden der Russen zouden zijn begraven. Is dit getal juist, dan blijkt er op nieuw uit, van hoe veel gewigt de aanval is geweest. De Fransche berigten rekenen voortdurend op het spoedig hervatten der bestorming en de Engelsche bladen beweren, dat de nederlaag den 16. door de Russen geleden den val van het zuidelijk gedeelte der stad moet na zich slepen. Niettegenstaande deze goede verwachtingen, blijft *le Nord* de vraag behandelen, of de verbondenen niet de Krim zullen verlaten, als een 2e aanval mogt worden afgeslagen, waarop men van Russiesche zijde dus blijft hopen, niettegenstaande de ernstige toebereidselen en de maatregelen van voorzigtigheid die men tot een hernieuwden aanval van Westersche zijde neemt. — Eene Russiesche depêche van den 21. geeft te kennen, dat het vuur tegen Sebastopol toen afnam; altijd evenwel in afwachting van den algemeenen aanval.

Het officiele rapport van den Engelschen admiraal omtrent de beschieting van Sweaborg is bekend geworden. Onder Londen deelen wij er den verkorten inhoud van mede. Ofschoon men er uit moet opmaken dat er veel door de vlammen is vernield, erkent de admiraal toch, dat de zeewerken weinig geleden hebben. — Uit Stettin berigt *le Nord* evenwel, dat niet alleen de batterijen, maar ook het garnizoen niets geleden heeft, hetwelk onder het graniet zich veilig heeft bevonden. De vlammen zouden slechts houten loodsen, arbeiderswoningen en eenig hout hebben vernield, zoodat de kosten van het bombardement zelfs niet in overeenstemming zouden zijn met de schade, aan de Russen toegebragt. Omtrent de gevolgen van de beschieting blijft dus de wederspraak steeds even groot.

Is er nog voortdurend sprake van het vertrek van een legerkorps naar de Donaustreken, en gewaagt zelfs de *Constit.* daarvan, in Duitschland brengt men op nieuw ter sprake de moeijelijke houding, die Oostenrijk verkrijgen zal, als het oorlogstooneel naar den Donau mogt worden verlegd. De officiele *Weimar Z.* betoogt zelfs, dat in elk geval de onzijdigheid van Oostenrijk en Duitschland op den duur onmogelijk schijnt, omdat men vreezen moet, dat de oorlog nog lang zal aanhouden, en de materieele verliezen, die Duitschland door dien langdurigen oorlogstoestand zal ondervinden, grooter zouden zijn, dan de opofferingen, die het zich zou moeten getroosten, om door het deel nemen aan den krijg eene ontknooping te bespoedigen. — Hoe ongegrond waarschijnlijk ook voor een deel, men zal hieronder zien, dat ook onze binnenlandsche bladen weder van eene uitbreiding van het statenverbond tegen Rusland spreken.

Gewaagden wij gisteren van een voorstel aan de Wurtemberger Kamer gedaan, betreffende de meerdere eenheid van handeling van Duitschland, de aanneming van dat voorstel door de Kamer heeft de dadelijke ontbinding ten gevolge gehad van dat volksvertegenwoordigend ligchaam.

De Deensche Folkething heeft bijna met eenparigheid het nieuwe ontwerp der grondwet aangenomen, ofschoon dat niet zeer liberaal kon genoemd worden en de Deensche kamer ultra liberaal is.

Heeft de pauselijke allokutie in Spanje bijna aanleiding gegeven tot oproerigheden uit verbittering tegen de geestelijkheid, — uit N.-Amerika ontvangt men nadere berigten van ernstige ongeregeldheden, die bij de verkiezingen in Kentucky hebben plaats gehad. De zegepraal in dien staat door de *Know-Nothings* behaald, die in de overige staten echter minder gelukkig zijn geweest, heeft in Louisville aanleiding gegeven tot moord en brand. — Overigens berigten de N. Amerik. bladen, dat er moeijelijkheden tusschen de Republiek en Mexiko ontstaan, doordien *Santa-Anna* 2 N. Amerik. burgers, *Delgrado* en den bekenden oud-gezant in Spanje *Soulé*, uit Mexiko heeft gebannen, omdat hij beiden verdacht hield in verbinding te staan met de insurgenten, ten einde nieuwe gewesten van Mexiko aan de Vereenigde Staten te verbinden. De N. Amerik. gezant heeft voor deze heeren partij getrokken en instruktie gevraagd, terwijl *Santa-Anna* zijn schoonvader, vergezeld van zijne geheele familie, als buitengewoon gezant naar Washington heeft gezonden, misschien wel, om deze bij voorbaat in veiligheid te brengen. *Santa-Anna's* toestand wordt trouwens elken dag hagchelijker.

— Z. M. heeft, o. a., een pensioen verleend aan *W. van Halteren*, kommies 1e kl. bij 's Rijks belastingen te Ysselstein, van *f* 331.

— Bij koninklijk besluit van 19 Augustus is aan den heer *J. J. A. Ardesch*, c. s., woonachtig te Zuidlaren, vergunning verleend tot den aanleg van een kunstweg, leidende van Zuidlaren, over Annen en Eext, tot Gieten, en daar aansluitende aan den provincialen weg van Assen naar de Hilte; met koncessie tot tolheffing aan twee tolboomen, nadat die weg zal zijn voltooid.

— Bij het dep. van binnenl. zaken zijn, ten behoeve der noodlijdenden door den jongsten watersnood, ontvangen, van *J. H. Laarman*, boekdrukker te Amsterdam, de som van *twintig* gulden, zijnde de bruto ontvangst van de door hem verkochte werkjes.

— Men verneemt, dat dezer dagen een volledig ontwerp van wet op de regterlijke organisatie, benevens eene wet tot herziening van het wetboek van burgerlijke regtsvordering, door de regering aan den raad van State is medegedeeld. *Hb.*

— De kolonel *v. Merle* is dezer dage van Tilburg naar het Belgiesche kamp van Beverloo vertrokken, om er de manoeuvres bij te wonen. De kolonel is door de Belgiesche officieren met de meeste hartelijkheid ontvangen.

— De bibliotheek onzer stad is met een belangrijk werk verrijkt. Gedurende zijn verblijf te Rome in de laatste jaren heeft een Belgiesch schilder, de heer *J. S. Rénier* te Verviers, al de monumenten opgezocht, die betrekking hebben tot de geschiedenis van ons vaderland, daarvan naauwkeurige afschriften en schetsen vervaardigd, en thans een bundel van al die stukken, zoo keurig met de pen bewerkt, dat men ze bezwaarlijk van steendruk kan onderscheiden, in een fraaijen, rijk vergulden band aan gemelde bibliotheek ten geschenke gezonden. Als bakermat van paus *Adriaan VI*, wiens geschiedenis natuurlijk in dien bundel eene voorname plaats inneemt, achtte hij Utrecht het meest geregtigd tot het bezit van zijn merkwaardigen en voortreffelijken arbeid. Waarschijnlijk zal hij later op gelijke wijze eene verzameling schetsen maken der kunststukken van Hollandsche schilders en beeldhouwers, die te Rome voorhanden zijn.

— Aan een partikulier schrijven uit 's Hage, dd. 21 Aug. ontleent de *Amst. Ct.* het volgende:

Zr. Ms. fregat Doggersbank en het stoomschip Sindoro, zijn in den vroegen morgen van 14, na eenen overtogt van 13 dagen, van Gibralter te Malta aangekomen. Z. K. H. de prins van Oranje was voornemens met de Sindoro naar Syracuse en Messina te vertrekken. Beide schepen worden tegen het laatst van September hier te lande terug verwacht.

De minister van marine zal aanstaanden Donderdag naar Hellevoetsluis vertrekken, ten einde het maritieme établissement aldaar te inspekteren.

— In de zitting van den gemeenteraad van Leeuwarden is den 18. een voorstel ingekomen van vier leden, strekkende dat de raad besluite: 1. dat met gepasten spoed door Burg. en Weths., op uitnoodiging van den raad in dit besluit vervat, aan den gemeenteraad zal worden overgelegd bestek en teekening, met raming van kosten, van een nieuw beursgebouw, voorzien des noods van eene of meer zalen, geschikt tot het houden van tentoonstellingen enz.; 2. om, na approbatie van zoodanig bestek en teekening en van de voorwaarden van aanbesteding door den raad, de aanbesteding daarvan aan Burg. en Weths. op te dragen, en 3. dat zoodanig gebouw zal worden gesticht op de vroeger daartoe aangewezen plaats op de Oosterkade dezer stad. *N. R. C.*

— De gemeenteraad van Zierikzee heeft in plaats van eene plaatselijke belasting op het gemaal het gedistilleerd en de likeuren met 1 Jan. 1855 belast met 150 opcenten, en den wijn met *f* 15 per vat. Zoowel de kontroleur als twee kommiezen worden daarom afgeschaft; de werkzaamheden van den eerste worden aan den gemeente-ontvanger opgedragen. Behalve dien wordt met dien datum een hoofdelijken omslag van *f* 9400 ingevoerd.

— Tot lid der Prov. Staten van N. Holland is gisteren gekozen de heer mr. *G. Schimmelpenninck Jz.*, — en tot lid van den gemeenteraad van Amsterdam de heer jhr. mr. *E. L. de Geer.* Voor een tweede lid van den raad herstemming tusschen de heeren *Paul van Vlissingen* en mr. *S. Wilschut.*

— Tot lid van de gemeenteraad van 's Bosch is gekozen de heer Mr. *J. van Beusekom.*

— Te Groningen moet eene herstemming plaats hebben voor een lid van den gemeenteraad tusschen de heeren *Edelinck* en *Hesselink.*

— De *Indiër*, de inspektie-reis van den gouverneur generaal naar de Molukkos besprekende, waartoe hem autorisatie is verleend, berigt, dat voor die reis geen schip in de O. Ind. vloot beschikbaar is, zoo dat men een vaartuig van de maatschappij onder bestuur van den heer *Cores de Vries* zou hebben gehuurd, naar den *Indiër*, voor *f* 20,000 's maands.

— De bezwaren, welke het hoofdbestuur voor de oprigting van een standbeeld van *Lourens Janszoon Coster*, te Haarlem tot dus verre te overwinnen had, zijn bijna geheel opgeruimd, zoodat er gegronde verwachting bestaat, dat op een gunstig tijdstip van het volgende jaar het gedenkteeken ter eere van den uitvinder der boekdrukkunst zal worden opgerigt. *L. C.*

— Men leest in de *Tijd:*

„Voor drie maanden berigtte ons een onzer lezers uit 's Hage, dat van de zijde der Franschen en Engelschen krachtige pogingen werden gedaan, om

naburige staten, en onder anderen Spanje, tot het deelnemen aan den oorlog over te halen. Toenmaals vond dat van alle zijden tegenspraak. Hij merkt ons thans op, dat de toetreding van Spanje tot de Westersche alliantie het bewijs levert dat zijne berigten juist waren. En hij voegt daaraan toe:

„„Hoezeer dit thans insgelijks zal worden ontkend, kan ik UEd. echter ten stelligste uit partikuliere brieven uit Parijs van eene hoog geplaatste en zeer goed onderrigte zijde verzekeren, dat ook Portugal, Zwitserland en Belgie tot de Westersche alliantie zullen toetreden, en te zamen met Spanje 150,000 man hulptroepen zullen leveren."”

„Wij laten natuurlijk het berigt voor rekening van den schrijver. Er is daarin intusschen niets onwaarschijnlijks. Als Frankrijk en Engeland met al hunne magt drukken op kleine aangrenzende Staten, dan is het voor deze moeijelijk om zich te onttrekken aan de rigting, die men haar wil opdringen. Wat Belgie evenwel aangaat, zoo het gedwongen wordt mede te doen in de Westersche alliantie, dan treedt het buiten het regt, waarop de Londensche konferentien het jeugdige rijk gevestigd hebben. Mogt het zich bevestigen, dat Belgie, ten spijt daarvan, in den oorlog wordt medegesleept, dan zou men zich teregt niet zonder bezorgdheid mogen afvragen: Hoe lang nog zal Nederland buiten de kwestie worden gelaten?"

Zeer opmerkelijk schijnt het ons toe, dat ook de *N. N. Brab.* een soortgelijk berigt heeft ontvangen. Ofschoon de toetreding van Spanje en Portugal tot het verbond der Westmagten zeer mogelijk ware, komt ons de toetreding van Zwitserland en België vooreerst nog zeer onwaarschijnlijk voor. Mogt de oorlog lang duren, dan echter vreezen wij steeds, dat er meer en meer natiën in zullen betrokken worden. Moge die vrees ongegrond wezen, en het oorlogsvuur zich dus niet uitbreiden!

— Volgens een verslag nopens den toestand der vereeniging van St. Vincentius de Paula, in Belgie, onlangs openbaar gemaakt, blijkt, dat die vereeniging slechts 25 jaar bestaat en in Belgie 10 jaar, en dat zij echter in Vlaanderen reeds 163 afdeelingen telt.

De *Indépendance Belge*, hulde brengende aan den ijver der vereeniging, om, waar zij kan, hulp te verleenen aan behoeftigen, vereenigt zich echter niet met het denkbeeld, dat de vereeniging schijnt te koesteren, alsof zij alleen het geheim bezit, om wezenlijk wèl te doen, en *wenschte* ook, dat men van haar kon zeggen, dat zij zich alleen wijdde aan het werk der weldadigheid.

„Iedereen toch weet," zegt genoemd blad, „dat de vereeniging van St. Vincentius de Paula zeer rijk en zeer mild is ten dage van den strijd der verkiezingen." *'s Gr. N.*

— De gemeenteraad van Keulen heeft zijne toestemming geweigerd tot de oprigting van een gedenkzuil aldaar, ter eere van het leerstuk der onbevlekte ontvangenis, en deze weigering gegrond op de beweegreden, dat de raad geene andere Christelijke gezindheden wil kwetsen.

— In het koningrijk Napels is men met een groot werk bezig, gelijk aan de droogmaking van het Haarlemmermeer: de droogmaking van het Lago Ficino, dat rondom van de hoogste bergen der Apenijnen omringd is, en een bekken vormt, dat al het regen- en sneeuwwater, dat er afstroomt, opneemt. Het heeft geenen natuurlijken uitloop, weshalve dikwijls eene onmetelijke landstreek overstroomd wordt en nog veel grootere, door de mogelijke vergrooting van den grond van het meer, bestendig bedreigd wordt. In weerwil van deze onveiligheden en gevaren, is de vruchtbaarheid van den grond zoo groot, dat in de naaste nabijheid, even als op de aschvelden van den Vesuvius, zich steeds eene nieuwe bevolking vestigt. Het doel der tegenwoordige onderneming is niet enkel het droogmaken van het meer, maar ook het graven van een kanaal, tot herstelling van de verbinding met Liris, waardoor alle toekomstige wateropstuwingen verhinderd worden. Reeds *Julius Caesar* had het plan tot het droogmaken van dit meer gevormd, en zoude het ter hand genomen hebben, indien niet een vroegtijdige dood aan zijn leven een einde gemaakt had. *Claudius* was de eerste Keizer, die het werk ondernam. Opmerkelijk is het, dat de wijze van uitvoering met de thans beslotene vrij wel overeenstemt. Zekere personen boden zich aan, het meer op eigen kosten te laten uitdroogen, onder voorwaarde, dat het gewonnen land hun wierd afgestaan. Met moeite, deels door een tunnel te maken, deels door het doorgraven van den berg, bragt Keizer *Claudius* een kanaal tot stand, waaraan elf jaren lang onafgebroken 30,000 menschen gewerkt hebben. *Plinius* zegt er van: „Alle werkzaamheden geschiedden midden in de diepste donkerheid van den berg; zij kwamen allen, die ze zelve niet gezien hadden, ongelooflijk voor, en laten zich niet met woorden beschrijven." Intusschen werd het kanaal van *Claudius* niet in al zijne deelen voltooid. *Hadrianus* nam het weder op, maar sedert had dit werk hetzelfde lot als alle andere opentlijke gedenkteekenen in Italië. Latere vorsten beproefden de voltooijing of ten minste de beperking der verwoestingen van het meer; aan geenen gelukte het. Onder de regering van *Karel III* werd de waterstand zoo laag, dat men de overblijfselen van Maruvium, eene der drie verzonkene steden, ontdekte, en dat alle vrees voor verder gevaar verdween. Van 1783 tot 1787 keerden de overstroomingen sterker dan ooit terug en vernielden de vruchtbaarste landerijen geheel. Nu heeft eene maatschappij het werk op zich genomen, dat binnen acht jaren voltooid moet zijn. De koncessionaris is een Franschman. Het moet met den ouden tunnel van *Claudius*, die onvolledig en 16 voeten onder het laagste gedeelte der bedding is, begonnen worden. De tegenwoordige hoogte bedraagt tusschen 7 en 14 voeten; men heeft evenwel voorgedragen, hem tot de hoogte van 20 voeten en 16 voeten in de breedte te verwijden. Na de voltooijing zal aan den uitloop van den tunnel een dam gelegd worden met een aantal sluizen. 33,000 morgen van den rijksten grond zullen het water afgewonnen en een eigendom der maatschappij worden. Ook de onzekerheid, welke uit het periodisch stijgen van het water van het meer voortkomt en het besteden van kapitalen op het land in de nabijheid verhinderde, zal een einde nemen. Ook voor den vriend van oudheden is dit werk van belang. Drie steden en een groot getal landhuizen zijn in verschillende tijden door het meer verzwolgen; het zijn de steden Valeria of Maruvium Penna en Archippus, die eenen schat van oudheden bevatten, welligt van niet minder belang dan Pompeji. Toen het water zoo diep zonk, dat de ruïnen van het oude Maruvium konden gezien worden, vond men de standbeelden van *Claudius*, *Agrippina* en *Nero*, die nu een sieraad van het paleis van Caserta zijn.

DEN HELDER 22 Aug.

Te Texel binnen: Wilhelmina, kapt. *Klint*, van Suriname; Jupiter, kapt. *v. d. Mey*, van Batavia; Mina, kapt. *Moschhaus*, van Akyab.

HELLEVOETSLUIS 22 Aug.

Binnen: Erasmus, kapt. *Scharper*, van Batavia.

In ons no. van den 31 Julij gaven wij een kort berigt van het verhandelde in de avondzitting van Prov. Staten van den vorigen dag, en stelden wij ons voor, daar de hoofdzaak der diskussiën ons meer persoonlijk aanging, daarop terug te komen. Wij hebben daarmede gewacht, tot den tijd dat wij in staat gesteld waren een meer breedvoerig verslag van het verhandelde in die avondzitting te kunnen opnemen, opdat dit schrijven meer door elk zou kunnen begrepen en gewaardeerd worden.

Wij kunnen niet ontkennen dat het voorstel, zoo als het door den heer *van Berkel* is ter tafel gebragt en toegelicht, op ons een pijnlijken indruk maakte. Gedurende vijf jaren hebben wij geheel belangloos, ja met noemenswaardige opofferingen dikmaals, de verslagen van de zittingen van Prov. Staten van dit gewest medegedeeld, veelal niet in der voege als de bladen in andere gewesten het doen, maar herhaaldelijk veel breedvoeriger. Verre er van, dat wij daarvoor eenige vergoeding of erkentenis verwachtten: eene berisping hadden wij zeker ons niet voorgesteld, vooral dewijl er noch eenige overeenkomst, noch eenige beloften van onzen kant bestond, om die verslagen geregeld in ons blad op te nemen. In de winter-vergadering van voorleden jaar gaven de Staten echter te kennen, dat hun een meer gedetailleerd verslag aangenaam zou zijn. Gaarne voldeden wij aan dien wensch, en stelden wij ons voor, om voortaan al het verhandelde, zelfs die zaken, welke in ons oog minder gedetailleerd voor het publiek behoefden te worden opgenomen, in onze verslagen op te nemen. In hoeverre wij hieraan in de afgeloopene zomervergadering voldeden, daarover laten wij het publiek oordeelen. Niet alleen hebben wij al het hoofdzakelijke van het gesprokene terug gegeven, maar zelfs, enkele malen hebben wij ons bijna bij het woordelijke gehouden, terwijl wij ten overvloede zorg hebben gedragen, dat elk lid der Staten het door hem gesprokene, zoo als het door ons was opgeteekend met zijne goedkeuring kon bekrachtigen. Om meer te geven, daartoe waren wij evenmin als alle andere prov. bladen, op uitzondering van dat van Zuid-Holland na, bij magte. Wij hebben dus met opoffering van tijd en kosten gedaan wat ons mogelijk was, — en toch vraagt alweêr in de zomervergadering een lid van de Staten „eene betere wijze van openbaarmaking der verslagen"; hij negeert als het ware wat tot dus verre door ons is geschied, en wijst bovendien naar Z. Holland, Groningen, Overijssel, enz., alwaar, naar hij beweert, naauwkeuriger verslagen worden gegeven.

Eene betere wijze is ons niet bekend dan stenographie; wij willen niet beoordeelen in hoe verre die hier al of niet noodig is, genoeg dat daarmede groote kosten gepaard zullen gaan. Alleen in Z. Holland kan men die gemakkelijk bezigen, omdat de stenographen toch aan de Eerste en Tweede Kamer verbonden, te 's Hage bij de hand zijn. Zeeland wenschte er nog kortelings geleden gebruik van te maken, doch stuitte af op de enorme kosten. Noch Groningen, noch Overijssel bedienen zich echter van stenographen, maar zoowel daar als elders, met uitzondering van Z. Holland, wordt het verhandelde hier meer, daar minder naauwkeurig opgeteekend, en naar gelang de meerdere of mindere lust, tijd, geschiktheid en gelegenheid der redaktiën aan het publiek gegeven.

De heer *van Berkel* was dus, naar ons inzien, niet alleen onbillijk, in den vorm waarin hij zijn voorstel kleedde, maar ook onjuist in zijne toelichting.

Eene tweede zaak is nog, 't geen door den heer *Bastert* werd gezegd. Dat lid had op de Vergadering van Vrijdag den 27 Julij niemand ontwaard, die schreef, en er was dus geen verslag te verwachten. Dat schijnt een verwijt aan de redaktie; doch in hoeverre was dit gegrond? — Wij meenen, 't zij met de meeste bescheidenheid gezegd, dat de oorzaak van genoemde afwezigheid bij de Staten zelve is te zoeken. De vergadering van Woensdag te voren is veranderd in eene met gesloten deuren. Hoe ware het nu mogelijk, dat het publiek, zonder openbare kennisgeving, den dag der verdere bijeenkomst kon kennen? En kan men over het algemeen eene vergadering, waarvan 't publiek noch dag noch uur weet, werkelijk eene openbare vergadering heten? — Alle vergaderingen van gemeente-besturen moeten publiek worden kenbaar gemaakt: noch de prov. wet, noch het reglement, voor zoo verre ons bewust is, schrijft hetzelfde aangaande de vergaderingen der Staten voor.

Wij hebben niet geaarzeld het tegen ons te berde gebragte in de avondzitting zoo wijdloopig mogelijk mede te deelen; we vertrouwen dat men het ons niet euvel duiden zal, dat wij dit weinige ter verdediging van ons zelve meenden te moeten in 't midden brengen.

RUSLAND.

WARSCHAU, Dingsdag 21 Augustus.

Tien druschinen rijksweer, van Kyew naar Polen op marsch, hebben, op spesiaal bevel uit Petersburg, hunnen marsch gestaakt, en blijven voorloopig in Rusland.

SPANJE.

MADRID 16 Aug.

Van tijd tot tijd verneemt men, dat zich eene bende Carlisten of roovers vertoont, die zich in het gebergte had weten te verschuilen en onverwachts weder voor den dag komt. Zoo heeft eene bende welgewapende ruiters in de provincie van Burgos den koerier van Santander aangehouden en beroofd, en zich vervolgens meester gemaakt van 's lands geldkast te Quintanilla de Escolada.

— Eenige personen zullen op de Balearische eilanden eene groote weverij oprigten. Te Mahon is

daarvoor eene inschrijving geopend, welke in korten tijd tot 150,000 duros was geklommen.

MADRID 17 Augustus.

Onder de inwoners ontstaat eene ontevredenheid tegen de laatste allokutie van den Paus. Men spreekt er van om het konkordaat van 1851 op de markt opentlijk te verbranden. Het bestuur, hiervan verwittigd, zal maatregelen nemen, om dergelijke manifestatien te voorkomen. Men zegt, en hierin heeft het volk gelijk, dat men niet moet toestaan, dat eene vreemde magt (Rome), zich het regt aanmatige, om zich met onze huiselijke zaken te bemoeijen en andere wetten te geven dan die des lands.

ITALIE.

TURIJN, 16 Augustus.

Het ministerie heeft aan de provinciale betaalmeesters aangeschreven geene protestatien, noch verklaringen van pastoors aan te nemen, maar alleen kwitantien voor de afgegevene gelden. De pastoors, die hun geld komen halen, geven dan ook behoorlijk kwitantie en houden hunne protestatien, die hun gezonden zijn, maar waarvoor zij geen geld kunnen krijgen, in den zak.

Een berigt uit Coni doet zien, dat de geestelijken zelve voor de ongerijmdheid der gevolgen van hun stelsel terug deinzen. Kortlings wilde een bewoner van Centallo, die als getuige had gediend bij de inventarisatie van een klooster, in het huwelijk treden, doch de pastoor weigerde het huwelijk in te zegenen, dewijl hij, als medehelper tot de vernietiging der kloosters, in den kerkelijken ban was gedaan. Er werden klagten ingezonden aan den bisschop van Saluces, die bevel aan den pastoor gaf, het huwelijk in te zegenen, 't welk dan ook gebeurde.

— De generaal *Garibaldi*, die zich eenige dagen te Genua heeft opgehouden, heeft het bevel op zich genomen van eene handelstoomboot, die tusschen Genua en het eiland Sardinië stoomt. Hij heeft het gouvernement een patent als scheepskapitein van de 2. klasse gevraagd. De minister van marine heeft hem geantwoord met de toezending van een patent van scheepskapitein van de eerste klasse.

De *Gazette de Vérone* vermeldt, dat in den nacht van den 9. op den 10. Aug. te Sampierdarena verscheidene staatkundige uitgewekenen zijn gevat en naar Genua vervoerd. Onder hen waren Lombardijers, Toskaners en Romeinen. Men zegt dat ze eene opschudding in den zin hadden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 20 Augustus.

De *Oest. Zeit.* zegt, dat de regering eene meerdere klaarheid in den toestand zoo zeer verlangt, dat zij des noods liever eene scheiding tusschen Duitschland en Oostenrijk zal wagen, dan langer tegenover den bond in zwarigheden te zijn. Daar echter in gelijken zin reeds meermalen is geschreven, heeft ook ditmaal de mededeeling van de *Oest. Z.* weinig indruk gemaakt.

Omtrent het verschil tusschen den Koning van Griekenland en den minister van oorlog, gen. *Kalergi*, gerezen, wordt berigt, dat dit ontstaan is, doordien de Koningin aan 2 dames, die den generaal ten harent ontvingen, had verboden, weer aan het hof te verschijnen. De generaal had zich daarover in een brief aan den grootmeester van het paleis beklaagd en dezen herinnerd, dat hij nog geen 2 jaren geleden zijn leven in een tweegevecht had gewaagd, omdat een vreemd officier de eer der koningin had aangerand; hij verklaarde eene welwillender belooning te hebben verwacht. Die brief is door een Fransch blad openbaar gemaakt. De koning is daar zoo verbolgen over geweest, dat Z. M. de medewerking van de gezanten van Rusland, Oostenrijk Pruissen en Beijeren had verzocht, om zich van gen. *Kalergi* te verlossen. De ministerraad wilde het gevraagde ontslag aan den minister van oorlog niet doen uitreiken. De koning moet stellig weigeren, den generaal verder te ontvangen, en men beweert, dat Z. M. zelfs met een troonsafstand dreigt.

BERLIJN, 22 Augustus.

Prins *Gortschakoff* meldt van den 21. dezer: „Sedert gisteren is het vuur van den vijand aanmerkelijk verminderd; het veroorzaakt ons weinig schade."

HAMBURG 20 Augustus.

Men begint het hier in te zien, dat eene regeling der moeijelijkheden omtrent den Sundtol tusschen de Vereenigde Staten en Denemarken ontstaan bijna ondoenlijk is. De Amerikaansche groothandel dringt de regering, wat er ook de gevolgen van mogen wezen tot eene volledige weigering der betaling van genoemden tol. Noord-Amerika heeft daarbij te meer belang, omdat het de hoop koestert, dat bij den vrede de handel van Rusland door het gebrek, dat die staat aan schepen zal gevoelen, die voor het grootste gedeelte door de verbondenen vernield zijn, vooral in handen van Noord Amerika zal komen, welke staat gedurende den oorlog zoo groote sympathie voor Rusland heeft betoond.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Augustus.

De admiraliteit heeft het officiële rapport ontvangen van de beschieting van Sweaborg van admiraal *Dundas*. Den 6. voor die stad gekomen, kwam den 7. het Fransch eskader, bestaande, behalve uit de linieschepen, uit 5 bombardeer- en 5 kanonneerbooten en enkele transport en stoomschepen. Op den 7. was ook de Engelsche vloot kompleet, bestaande uit 23 schepen van verschillende grootte, 16 kannonneeren 16 bombaardeerbooten. Dadelijk, na met admiraal *Penaud* te zijn overeengekomen, begon men met de toebereidselen. Sinds verleden jaar hadden de Russen de versterkingswerken der stad nog vermeerderd en o. a. den toegang tot de haven geheel onmogelijk gemaakt. De admiraal was daarom niet voornemens een algemeenen aanval tegen al deze werken te beproeven, maar hij wilde slechts trachten zoo veel mogelijk schade toe te brengen aan de vesting en aan het arsenaal, door middel van de bombardeerbooten. Het was niet gemakkelijk, om geschikte plaatsen voor onze booten te zoeken, vooral wegens de aanwezige banken. Niettemin waren welhaast in den avond van den 7. de noodige beschikkingen genomen, terwijl admiraal *Penaud* eene batterij oprigtte op de rotsen van Oterhall. De Russiesche vlag, die op de Citadel Gustafsvard had gestaan, werd ingenomen. Daar de goede uitslag afhangen moest van den spoed, waarmede het geschut zou werken, werden alle maatregelen genomen, om van onze mortieren de beste gevolgen te hebben. Kleine vijandelijke vaartuigen, die men in de Kreken had gezien, werden in 't oog gehouden. Vroeg in den morgen begon den 9. op alle punten het vuur der schepen tegen de vesting. Reeds ten 10 ure des morgens zag men in verschillende gebouwen brand ontstaan en hoorde men op het eiland Vargen eene uitbarsting, die een uur later door eene tweede werd gevolgd, eene 3. veel belangrijker ontploffing had ten 12 ure op het eiland Gustafsvard plaats, die aan den vijand veel nadeel berokkende en zijn vuur deed verminderen. De Russen beantwoordden trouwens het vuur der schepen slechts zeer matig. Gedurende den nacht wierp men uit sloepen vuurpijlen, die de vlammen onderhielden. Den volgenden morgen namen de bombardeerbooten eene nadere positie en hervatteden het vuur. Voortdurend zag men in de vesting brand en tegen 12 uur werd de rookdwalm zwarter en dikker, dan men dien nog gezien had. De brandbare materialen hadden vuur moeten vatten en zelfs sloegen de vlammen van het eiland Vargen naar de gebouwen van het eiland Svarto over. Gedurende den nacht van den 10. op den 11. werd het vuur tegen de stad onderhouden. De vlammen stelden de booten echter gedurende den nacht aan het gezigt der Russen bloot. De admiraal oordeelde, dat het voortzetten van de beschieting onnoodig was, daar op het eiland Vargen geene belangrijke gebouwen meer aanwezig konden zijn, terwijl die van het eiland Svarto buiten ons bereik lagen. Er werd dien ten gevolge bevel gegeven, om den volgenden morgen het bombardement te staken. Ofschoon de vijandelijke zeewerken weinig hadden geleden, hadden de Russen slechts weinig gevuurd en in den laatsten nacht bijna geen vuur gegeven. Op de vloot zelf is bijna geene schade aangerigt, dan alleen door het springen van een paar bommen. Een oogenblik heeft de *Merlin* aan den grond gezeten, zonder echter schade te erlangen.

De admiraliteit heeft ook een schrijven ontvangen van den kommandant *Osborne*, en deze berigt, dat hij de 4 Russische stoomschepen, die men in de baai van Berdiansk had laten zinken, door onderzeesche uitbarstingen heeft vernield. Daar men gedurende den arbeid uit de stad op de Engelschen had gevuurd, had men de stad moeten kastijden en was de Westelijke voorstad van Berdiansk met 19 groote magazijnen en onderscheidene koренmolens in brand gestoken. De kerk en het voornaamste gedeelte der stad is voor ditmaal gespaard.

Onze bladen geven nog langs bijzonderen weg verslag van het gevecht bij Traktir, Russ. benaming van eene herberg, die op den regterweg ligt, welke van Kadikoi naar Sebastopol loopt. De *Morning P.* beweert, dat door het afslaan van den aanval der Russen het lot van het zuidelijk gedeelte der stad zou beslist zijn. Sebastopol moge dan ook slechts als puinhoop in de handen der verbondenen vallen, men zal er door toonen, dat de Westmagten een eenmaal opgevatten arbeid weten te voltooijen, wijl de Zwarte zee er geheel door in de magt der verbondenen blijft. De *Times* zegt, dat prins *Gortschakoff* zeer veel belang in den aanval stelde, omdat hij ten zeerste zou opzien, dat de positie van zijn observatieleger gedurende den winter bij de gebrekkige middelen, die men tot het aanvoeren van leeftogt bezit, bijna onhoudbaar schijnt. Door de Tschernaïa-linie weder in hunne magt te krijgen, zouden de Russen, bij een aanval in Sebastopol, Balaklava hebben kunnen bedreigen, waarvoor thans geen gevaar is. Men had voor den aanval zoo veel mogelijk geheel versche troepen gekozen. Daar de Russen gedurende 3 uren aan het hevig vuur van het geschut der Verbondenen hadden blootgestaan, was hun verlies buitengemeen groot moeten worden.

— De *Times* en de *Morning Post* zijn in beslag genomen, omdat zij mededeelden, dat het beleg van Sebastopol zou opgeheven worden na de bestorming van den Malakofftoren.

— Met de Progrès, van New-York, hebben wij berigten van eenen bloedigen opstand, den 9. Aug. te Louisville, in het kanton Kentucky, uitgebroken, ten gevolge van eene zegepraal bij de stemming der Know-nothings op de partij der vreemdelingen. Bij de stemming werd een Amerikaan, *Burge* genaamd, niet alleen beleedigd, maar met een mes een steek toegebragt en door de Ieren zoodanig geslagen, dat zij hem voor dood lieten liggen. De aanvallers werden wel gearresteerd en naar de gevangenis gebragt, doch kort daarna werd er op 3 Amerikanen gevuurd, die rustig voorbij eene Duitsche brouwerij wandelden, en andere Amerikanen aangevallen en gewond door gewapende Ieren.

De Amerikanen, bemerkende, dat de Ieren plan hadden hen te vermoorden, vielen de Duitsche brouwerij aan en vernielden eenige huizen. Nu kwam het tot eenen algemeenen opstand. De Ieren bezetten een hoekhuis van de Market-straat waaruit zij vuurden, de heeren *Graham* en *Hobson* dooden en eenige anderen wondden. Na een half uur vechtens, werd het huis bestormd en de moordenaar van den heer *Graham* dadelijk opgehangen. In eene andere straat vuurden de Ieren ook op de Amerikanen en wondden verscheidene personen. De Amerikanen staken dit huis in brand en schoten de Ieren dood, die den brand wilden ontvlugten. De brand werd niet gebluscht en verspreidde zich naar allen kant. Gedurende den nacht brak op onderscheidene punten der stad brand uit. Den volgenden dag hebben de stads autoriteiten eene proklamatie aan de inwoners doen afkondigen, hen tot rust en orde aanmanende. De bisschop *Spaulding* heeft van zijn kant zijne Iersche leken uitgenoodigd om de publieke orde te eerbiedigen en rustig te blijven. Men hoopt dat de rust zal worden gehandhaafd.

— 22 *Aug.* Gec. $91^{1}/_{4}$; Sp. 3 pCt. $37^{1}/_{2}$; 1 pCt. $18^{7}/_{8}$; Rusl. 5 pCt. $100^{1}/_{2}$; $4^{1}/_{2}$ pCt. $89^{1}/_{2}$; Holl. 4 pCt. $96^{1}/_{4}$; $2^{1}/_{2}$ pCt. $64^{3}/_{4}$; Sard. 5 pCt. $86^{3}/_{4}$, Braz. $101^{1}/_{2}$.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Aug.

Gisteren heeft de opvoering van de *Dames van St. Cyr* op St. Cloud veel genoegen gedaan. Niettegenstaande de étikette heeft men zeer gelagchen om *Duboulog*, als hij in het stuk van de Oostenrijksche staatkunde sprekende, uitroept: „O dat Oostenrijk! dat Oostenrijk!" Heden morgen ten 11 ure heeft de koninklijke en keizerlijke familie het kasteel van Versailles gaan bezoeken. Door den gemeenteraad ontvangen, was de menigte overal vol geestdrift. Het hof heeft het park doorwandeld, de waterwerken bezigtigd en is vervolgens naar Trianon gegaan, waar een Lunch van 40 koeverts was bereid. Heerlijk weder heeft den togt begunstigd. Ten 5 ure was men te St. Cloud terug, waar men gedineerd heeft.

De illuminatie van Versailles zal schitterend zijn.

er is gas daartoe aangevoerd. Men heeft er voor gezorgd genoegzame ruimte voor het publiek te laten, dat ook gezigt zal hebben op het prachtige vuurwerk, dat zal worden ontstoken. Dit vuurwerk beslaat eene ruimte van 320 ellen en het hoofdstuk heeft eene breedte van 120 ellen. Er zal bal zijn in de Spiegelgallerij en soupée in de schoone burgzaal.

Heden avond belooft de voorstelling in de groote opera luisterrijk te wezen.

Morgen wordt het tentoonstelling gebouw bezocht. Daar op de schilderijen-tentoonstelling de koningin soms moeite had zich te bewegen, heeft de keizer bepaald, dat de tentoonstelling de 3 volgende dagen zal gesloten wezen, behalve voor kommissarissen, leden der jury, tentoonstellers en de houders van saizoensbilletten, die voor deze aangelegenheid op 25 fr. zullen gesteld worden, om de maatschappij eenigzins te gemoet te komen voor 't verlies, dat zij door de sluiting gedurende die 3 dagen zal lijden.

— De *Constit.* zegt, dat het nog niet bekend is, werwaarts het Engelsch-Turksch kontingent zal worden gevoerd. De toetreding van *Hussin-Pacha* tot dat korps rekent men zeer gelukkig. Het is overigens voor de Engelsche officieren nog moeijelijk de Turken te kommanderen.

Van Sebastopol brengt men, dat, ofschoon de toestand in de laatste dagen weinig schijnt gewijzigd, het beleg aanmerkelijk is vooruitgegaan, zoodat een hernieuwde aanval veel kans op slagen heeft; naardien de nieuw aangelegde batterijen de werking der Russiesche schepen zullen verhinderen, heeft gen. *Todtleben* vlottende batterijen daargesteld, die in de plaats der schepen zullen worden gebezigd.

PARIJS 22 Augustus.

Koningin *Victoria* heeft gisteren avond de voorstelling in de Groote Opera bijgewoond en werd met levende toejuichingen ontvangen. Heden bezoekt zij de tentoonstelling.

— 22 *Aug.* $4^1/_2$ pCt. 95,00; 3 pCt. 67,00; Met. $4^1/_2$ pCt. $80^1/_2$.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Augustus.

De opstand te Floreffe en te Auvelais, bij Namen, heeft tot voorwendsel gehad, dat de damp van scheikundige stoffen uit een paar aldaar gelegene fabrieken het bederf in de aardappelen heeft veroorzaakt. Den 19. Aug. had er eene bijeenrotting plaats van 2 à 3000 personen, die zich verzetteden tegen de politie en de gewapende magt. De fabrieken zijn door troepen bezet uit het garnizoen van Charleroi gekomen. Te Auvelais werden de troepen aangevallen onder den kreet van *Leve de republiek!* Dezelfde kreet is ook te Floreffe gehoord. De troepen hebben gebruik van hunnne wapenen gemaakt, waardoor eenige personen zijn gedood of gewond. De gendarmen hebben dien avond 29 personen gearresteerd, die bij het aanheffen van oproerige kreten geweld hebben gebruikt. Den luitenant der gendarmerie waren de kleederen van het lijf gescheurd bij het vervullen van zijnen pligt.

Uit Namen is ook kavalerie, benevens gendarmerie, aangekomen om de rust te herstellen.

Er zijn in het geheel naar de plaats des opstands gezonden van Namen 2 eskadrons kavalerie en 9 kompagniën infanterie, en van Charleroi 2 bataillons van het 6. reg. en een bat. jagers van Brussel.

Volgens de laatste berigten, was de opstand als gedempt te beschouwen. De troepen zullen er echter blijven gestationeerd. Te Charleroi en te Namen zijn versterkingen van troepen uit Brussel en Gent ontvangen.

ADVERTENTIEN.

*** Heden overleed tot onze droefheid ons jongste Dochtertje, ANNA MARIA EUPHRASIA, in den ouderdom van slechts 9 maanden.

Utrecht, den 21. Aug. 1855.
J. W. OOSTERBAAN.
A. C. OOSTERBAAN, VAN LEUSDEN.

*** De ondergeteekenden betuigen aan allen die bewijzen van belangstelling gaven bij gelegenheid hunner Echtverbindtenis, ook namens hunne Echtgenooten en verdere betrekkingen hunnen opregten dank.

Utrecht, Aug. 1855.
C. VAN WIERINGEN.
D. J. VAN OLST.

** HET ZONDAGSBLAD biedt de meest belangrijke en afwisselende lectuur aan. In *buitengewoon groot formaat* verschijnende, levert het wekelijks een volledig KERK-, SCHOOL-, KUNST-, NIEUWS-, LETTERKUNDIG-, POLITIEK- en ADVERTENTIE blad. Zóó groot is het en zóóveel rubrieken zijn er in.

Behalve bij den uitgever te 's Gravenhage en bij den Hoofd-Corresp. M. SCHOONEVELD EN ZOON, te Amsterdam, worden bij alle Boekh. en Postdirecteuren des Rijks abonnem. aangenomen. Het is ter lezing verkrijgbaar bij den Boekh. DOORMAN alhier. — Ook wordt het veel gelezen onder elkander met 3, 4 of meer. De abonnem. prijs is *f* 3,15 franco per post.

Ook om de GOEDKOOPHEID DER ADVERTENTIEN verdient HET ZONDAGSBLAD, bij de meer en meer dringende eischen tot publiciteit van alle zaken, bijzondere vermelding. — Zij kosten slechts 5 cents per regel, behalve het zegel. *ZEGT HET VOORT.*

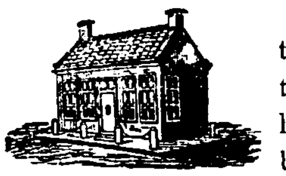

*** Op Zaturdag den 1. September 1855, des namiddags ten 5 ure precies, zalmen aan het Locaal van verkoopingen binnen Utrecht achter St. Pieter, publiek verkoopen:

No. 1. Eene kapitale HEERENHUIZINGE, met Tuin, benevens Kelders en Kluizen, uitkomende aan het water, binnen Utrecht aan de wz. van de Oudegracht, tusschen de Vie- en Jacobiebruggen, wijk C. No. 43, bestaande in gestucadoorden gang, met marmeren steenen en dito lambriseringen, ter regter zijde eene suite van drie Kamers en links eene Voorkamer, Decharge en Keukens, boven vier groote en eene kleinere Kamers, Zolders met domistieken Kamers en Vlieringen.

No. 2. Een KOETSHUIS met Stal en annexe Huizinge, achter het vorige perceel, in de Roozestraat, wijk C. No. 208.

No. 3. Een HUIS met afzonderlijken ingang voor het Bovenhuis, benevens Kelders en Kluizen aan het water uitkomende, wijk C No. 41 en 42, naast het perceel No. 1, bevattende beneden vier Kamers en Proviciekamer, en boven eene Voor- en drie Achterkamers, Keuken en Zolder.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van de Notarissen STEVENS en BUSKES te Utrecht.

TE HUUR OF TE KOOP:

*** Een HUIS, waarin een Manufactuurwinkel wordt uitgeoefend, staande op een goeden stand in het midden der stad Utrecht, tegen 1° November aanstaande of vroeger; te bevragen bij J. C. MORREN, te Utrecht in het Wed.

*** Tegen billijke prijzen zijn bij den ondergeteekende *IN HUUR* te bevragen één of meer BURGERHUIZEN, tegen November e. k. en eerder; alleraangenaamst gelegen aan de rivier de Vecht, nabij den Rijn-Spoorweg.

Ook zijn tevens aan zijne Fabriek nog *TE KOOP* voorhanden eenige soliede, gebruikte RIJTUIGEN, mede tegen aannemelijke prijzen. Nadere informatien kunnen *franco* op alles worden ingewonnen aan zijn adres te Maarssen.

G. SOEDERS,
Koninklijke Rijtuig-Fabriekant.

Voor de Volledige Lijsten der Trekking
VAN DE
STAATS-LOTERIJ
gelieve men dagelijks na te zien,
de Nieuwe Rotterdamsche Courant.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn van eene bewonderenswaardige uitwerking bij *leverziekte.* A... M.... B..., te Durgerdam, bevond zich gedurende geruimen tijd in een bedenkelijken toestand, voortvloeijende uit leverkwaal; vele geneesmiddelen werden te vergeefs door haar gebruikt. Sedert twee maanden gebruikte zij eindelijk de pillen van *Holloway*, en, de voorschriften stippelijk opvolgende, ondervond zij spoedig eene geheele verandering in haar gestel. Binnen weinig tijds verscheen de bloem der gezondheid weder op haar gelaat, tot eene aangename verrassing van alle hare Vrienden. Deze pillen zijn ook zeer aanbevelenswaardig bij alle ongesteldheden der maag en der ingewanden.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 13,50, *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 20,95.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN DE ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, hoofddépôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, 244, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissement.

*** Door S. E. VAN NOOTEN zijn uitgegeven en bij zijne Correspondenten te bekomen, ondervolgende Boekwerken van

C. E. VAN KOETSVELD.

- **I. Het Gebed der Godvruchtigen,** ons ten voorbeelde bewaard in de Boeken des Ouden Verbonds, 2 dln. met vign. *f* 5,80.
- **II. Het geloof,** den Mensch met zich zelven verzoenende. Drie Leerredenen. Met eene Inleiding over het wezen des Geloofs, uit een wijsgeerig en christelijk oogpunt beschouwd. *f* 1,35
- **III. Twaalftal Preken.** 1849—1851. - 3,60
- **IV. De Oudejaars-avond.** Ernstige Lektuur voor de laatste dagen des jaars, *derde druk*, met vignet. . . . . . . *f* 3,—.
- **V. Godsdienstige en Zedelijke Novellen,** 3 deelen, met vignetten. *f* 9,75. Elk deel afzonderlijk à *f* 3,25.
- **VI. Gedenkschriften van een Regtsgeleerde,** door *Albert Molton;* met vign. . . . . *f* 2,50.
- **VII. Schetsen uit de Pastorij van Mastland.** Ernst en Luim uit het leven van een Dorpsleeraar; *vijfde druk* met vign. *f* 1,60, gebonden . . . . . *f* 1,90.
- **VIII. Snippers van de Schrijftafel,** *tweede druk*, met vign. *f* 1,70, gebond. *f* 2,—.
- **IX. Het Menschelijk Leven** in drie voorden; met vign. *f* 1,60, gebonden *f* 2,—.

227. Staats-Loterij.

Tweede klasse. 3e Lijst.

No. 17582 *f* 20,000. No. 9043 *f* 2500. No. 15740 *f* 1250. No. 133 *f* 1000.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenbl.* o.)

Aug	Uren	Wind- rigt	kr	Barom bij 0°	Ther F	Afwijk d. temp	Vochtigh	Gev. regen	Aanmerkingen.
			N. Q						
22	2	w.	9 0	763.08	68.0	— 2.0	0.62	0	Bewolkt.
	10	zw.	0 0	63.19	55 9		94	0	Bijna helder.
23	8	z.	0.5	62.52	66 2		75	0	Ligt bewolkt.

PRIJZEN DER EFFECTEN.

AMSTERDAM 22 Augustus 1855.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2^1/_2$	pCt.	$63^{11}/_{16}$	$63^3/_4$	$63^{11}/_{16}$
dito dito	3	„	76		
dito dito	4	„	$93^1/_2$		
Oost-Indische Leening	4	„	$93^3/_4$		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	$102^7/_8$	103	103
Obligat. 1828 & 1829	5	„	$102^1/_2$		
Certificat. 1831 & 1833	5	„	85		
Certificaten 1840. . .	4	„	$78^1/_8$		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	„	$76^3/_4$		
dito Adm. te Lond.	$4^1/_2$	„	89		
SPANJE.					
Obligatien	1	pCt.	$18^{11}/_{16}$	$18^7/_4$	$18^3/_4$
Binnenl. Schuld . . .	3	„	$31^1/_{16}$	$31^1/_8$	$31^1/_{16}$
Amortisable , ...			$4^7/_{16}$	$4^1/_4$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	4	pCt.	$56^1/_2$		
Oblig. Metaliek . . .	5	pCt.	$62^1/_2$	$63^1/_{16}$	$62^{15}/_{16}$
Oblig. N.	5	„	$74^1/_4$	$74^3/_8$	$74^7/_8$
dito dito La B. . . .	5	„	$74^1/_4$	$74^3/_8$	$74^3/_8$
dito dito	$2^1/_2$	„	$31^{15}/_{16}$	$32^1/_{16}$	
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	$40^1/_8$	$40^1/_4$	$40^3/_{16}$
AMERIKA.					
Peru, Geldleening 1854	$4^1/_2$	pCt.	$78^1/_8$		
Grenada, Oblig. . . .	$2^1/_2$	„	18	$18^3/_{16}$	
Mexico, Obl. 1851 £ 100	3	„	$20^3/_4$	$20^7/_8$	

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.

Bijvoegsel bij No. 201 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Zomerzitting van de Prov. Staten

Vervolg van de Avondzitting van den 30. Julij.

De heer *v. Berkel* den heer *Cordes* beantwoordende, zegt, dat door dit lid gesproken is van kosten, ter zake van het Provinciaal blad, de begrooting, rekening enz., maar dat dit kosten zijn, welke volgens wettelijke bepalingen gemaakt *moeten* worden, en niets gemeens hebben met de onderhavige kwestie; dat de zittingen, ja, in 't openbaar zijn, doch dat verreweg de meeste ingezetenen dezer provincie, uithoofde van afstand of beroepsbezigheden, geen genot kunnen hebben van die openbaarheid, en dat het derhalve van belang te achten is daaraan te gemoet te komen.

De heer *Ackersdijck* meent, dat sommige leden voorbijzien, wat eigentlijk publiciteit is; zij bestaat niet juist in de gelegenheid om te komen hooren; maar in die van te kunnen lezen wat verhandeld wordt. Elke vergadering die eerbied voor zich zelve heeft, zorgt er voor. Dat doen ook de Staten-Generaal. Het verslag dezer vergaderingen behoeft niet zoo volledig te zijn, maar het moet zoo ingerigt zijn, dat het voor ons voor de toekomst bruikbaar is. Men heeft gestuit op de zwarigheid, dat het te veel geld kosten zou; doch de materiële belangen worden slecht behartigd, als men op den duur de noodige kosten voor immateriële bespaart. De kosten zullen ook zoo groot niet zijn, als men daarbij in aanmerking neemt het nut wat men daaruit trekken kan. Spr. meent, dat allen, die belang in de zaken stellen, er de Staten dankbaar voor zullen zijn, als zij zorgen, dat de verslagen naauwkeurig teruggeven, wat gesproken is.

De heer *Bastert* zegt, dat na het gesprokene in de winterzitting het voorstel desaangaande is verworpen met eene meerderheid van 19 tegen 15 stemmen. Het getal toont dus genoegzaam aan, dat de zaak de belangstelling van vele leden heeft getrokken. Welk argument heeft men er tegen aangevoerd? In de wintervergadering, heeft de Voorz. gezegt, dat hij zich vleide, dat, door tusschenkomst van Ged. Staten, voortaan een beter verslag van de zittingen der Staten zou worden uitgegeven; Spr. weet door wien de bewering al gedeeld wordt dat het werkelijk niet verbeterd is. Wanneer nu het voornaamste argument is weggeworpen, en de hoop op een verbeterd verslag niet verwezentlijkt, dan meent Spr., dat de Staten veilig tot een ander besluit kunnen komen. Men heeft gesproken over de kosten; maar wanneer Gedep. Staten worden uitgenoodigd, om een onderzoek naar deze zaak te doen, en een verslag deswege in de wintervergadering uit te brengen, dan kan men altijd nog bij die gelegenheid zeggen, of men al of niet aan het verlangde voldoen zal. De heer *Cordes* heeft gesproken over drukloonen. Spr. meent, dat die post hier niet bij in aanmerking moet komen, die is van geheel anderen aard. Spr. eindigt met te zeggen, dat hij het voorstel van den heer *v. Berkel* zal ondersteunen.

De heer *Lagerwey* spreekt tegen het voorstel. Toen in de vorige zitting, waarop de heer *Bastert* doelt, dit punt werd besproken, zegt Spr., bestond er *niets*. Nu heeft men een geregeld verslag; het is kort maar in hoofdzaak voldoende, en Spr. meent, dat Gedep. Staten zich desaangaande voorloopig reeds genoegzaam van hunnen pligt hebben gekweten. Al het gesprokene wordt nu gedrukt aan huis bezorgd, zoodat elk lid zijne rede kan nazien, en dit acht Spr. genoegzaam, vooral als men daarmede de kosten spaart.

De heer *Voet* spreekt in gelijken geest, als de heer *Lagerwey*. Hij beschouwt de zaak ook enkel als eene geldkwestie, en dan vindt hij, dat het door den heer *Cordes* genoegzaam is aangeduid, dat daarom het voorstel niet aannemelijk is te achten. Spr. heeft niets tegen de openbaarheid, maar meent, dat in deze zittingen genoeg openbaarheid bestaat. Zoo als het nu gaat, acht hij het doelmatig en gemakkelijk. Wat van elken Spr. is opgeteekend, ontvangt hij ter inzage bij zich aan huis, zoodat hij het, wanneer hij het noodig acht, in gewenschten vorm kan brengen. Spr. meent dus, dat men de groote onkosten van stenographie gemakkelijk kan vermijden.

De heer *Kien* is ook zeer genegen, om de publiciteit mede te helpen voorstaan. Hij heeft het vroeger reeds te kennen gegeven, daar hij herhaaldelijk er op heeft aangedrongen, dat deze zaak in het publiek mogt worden behandeld. Zoo veel mogelijk heeft Spr. steeds gewenscht te zorgen, dat het publiek niet onkundig was aan al hetgeen hier verhandeld werd. Ook Spr. heeft dus de publiciteit geëerbiedigd. Maar, vraagt hij, moeten nu de Provinciale Staten zelve voor eene volledige openbaarmaking zorgen? Kan het publiek vorderen, dat zij daarvoor ten laste der Provincie vrij aanzienlijke kosten zullen maken, of is het niet het publiek, dat daar zelf voor moet zorgen, wanneer het er belang in stelt? Spr. meent, dat dit den weg is, welke in andere landen wordt gevolgd. In de vergadering der 2e Kamer, waar zulke belangrijke zaken behandeld worden, heeft men zeker zorg moeten dragen, om het gesprokene zoo volledig doenlijk aan het publiek kenbaar te maken. Kweten de Staten van Utrecht zich nu van dezelfde taak, dan zoude hun dit belangrijke opofferingen moeten kosten, om het volmaakt te hebben. Wanneer men echter zich met een minder volmaakt verslag, zoo als het thans in de courant wordt opgenomen, kan bevredigd achten, dan gelooft Spr. dat men tegenover het publiek, daarmede ook zeer goed kan volstaan. Hoe dit ook zij, men stelt voor, *om de zaak te verbeteren*, maar hoe stelt men dat voor? Als eene losse invallende gedachte. Een lid heeft gezegd, dat dit geene belangrijke kosten zou opleveren, zonder te zeggen op welke wijze het doel dan zou te bereiken zijn. Spr. meent zich tegen dergelijke onbekookte voorstellen te moeten verzetten. Men doet maar een voorstel, zonder zelfs de zaak te onderzoeken, en dan draagt men het onderzoek maar aan Gedep. Staten op. Wanneer men een voorstel doet en een lid gebruik maakt van zijn regt daartoe het initiatief te nemen, dan moet men het motiveren; men moet er een behoorlijk voorstel van maken, opgehelderd, toegelicht en gedetailleerd naar behooren, en dan eerst is de vergadering in staat, om daarvoor eene meening te uiten; maar om alle de bezwaren van een voorstel aan Ged. Staten op te dragen, dat, meent Spr., is niet de behoorlijke loop der zaken.

De heer *Bastert* heeft hooren gewagen van eene invallende gedachte. Wanneer Spr. zich echter niet bedriegt, dan luidt het voorstel, om het onderzoek aan Ged. Staten op te dragen. Werd de zaak aan het onderzoek van eene kommissie toevertrouwd, dan zou men daarvoor de goedkeuring des konings nog moeten aanvragen. En indien Ged. Staten zich met dit onderzoek willen belasten, zijn zij tevens het kollegie met de voorbereiding belast van hetgeen hier behandeld wordt. Spr. meent, dat het voorstel niet met den naam van invallende gedachte mag worden getiteld, als men in aanmerking neemt, dat in de laatste najaarszitting zich 15 leden er voor hebben verklaard. Tegen het gesprokene van den heer *Lagerwey*, die gezegd heeft, dat we een geregeld verslag hebben, moet Spr. aanvoeren, dat hij in de zitting van laatstleden Vrijdag niemand heeft gezien, die schreef; en hij vraagt, hoe men dan een verslag zal leveren.

De heer *Ackersdijck* vraagt, wie den voorlaatsten Spr. het regt geeft, het voorstel eene invallende gedachte te noemen. Wanneer een lid een voorstel doet, dan heeft een ander lid geen regt, om te zeggen, dat is maar eene invallende gedachte. Er zijn personen, die van publiciteit spreken, maar liever zouden willen, tot het oude terug te keeren. De heer *Lagerwey* heeft gezegd: er is een verslag; dat ontkent Spr. De *Utrechtsche Courant* geeft een verslag, dat is waar, maar wie verzekert den Staten dat zij dit voortdurend zal doen? Spr. vindt het lastig om op den duur op nieuw te redigeren, wat men eenmaal gezegd heeft. Op die wijze kan men niet voortgaan, en men kan dus gerust zeggen, dat is geen verslag, dat is geen publiciteit zoo als er gevorderd wordt; daarvoor moeten de Staten zelf zorgen. Men ziet het in de Wetgevende Vergadering, daar wordt altijd gezorgd, dat men een verslag heeft, waarop men zich beroepen kan, en wat naauwkeurig is. Zoolang er dat niet is, is de vergadering niet volkomen georganiseerd. Het kan waar zijn, dat hiervoor eenige kosten worden vereischt, maar even waar is het, dat die kosten groot nut zullen aanbrengen. Doch wat is hier nu ook eigentlijk de zaak? Eenvoudig deze: men vraagt, of Ged. Staten willen doen, wat anders eene kommissie doet, en den Staten op te geven, op welke beste wijze men aan het doel kan beantwoorden. Spr. gelooft, dat, wat men er tegen inbrengt verdwijnen zal, als men in aanmerking neemt, hoe groot nut en gemak het zal aanbrengen. Den nieuwen leden zou hij er geluk mede wenschen, dat de zaak geordend wierd, even als het publiek, wat dan behoorlijk *au Courant* gehouden wierd. De voorsteller heeft het trouwens ook reeds gezegd, dat het in vele provinciën geschiedt, en de beste vruchten oplevert.

De heer *v. Berkel* zegt, dat het hem spijt uit den mond van den heer *Kien* te hebben moeten hooren, dat de Spr. slechts eene *invallende gedachte* had willen *endosseren* aan Ged. Staten, terwijl de waarheid is, dat hij, na behoorlijk daarover te hebben nagedacht, een voorstel heeft gedaan en ontwikkeld over een onderwerp, dat reeds in de wintervergadering van het afgeloopen jaar was behandeld, en toen had schipbreuk geleden op konsideratiën van financiëelen aard; dat dus zijn voorstel geene losse gedachte van 't oogenblik kon genoemd worden; dat hij ook trouwens nooit onvoorbereid in deze vergadering kwam, en wijders, dat hij bij voorkeur Ged. Staten wilde uitgenoodigd hebben aan zijn voorstel gevolg te geven, vermits hij meende, dat dit de kortste en voegzaamste weg was, dien hij ten deze bewandelen kon, en eindelijk, dat dit kollegie daarbij gewis te rade zoude gaan met de financiëele krachten der provincie.

De heer *Kien* heeft eenige zijdelingsche gezegden hooren uiten, tegen hem persoonlijk gerigt. Hij wil er niet veel tegen zeggen, dan alleen dat hij niet gewoon is, iets anders te zeggen, dan wat hij meent. Hij heeft zich verklaard als voorstander der publiciteit en geeft aan niemand het regt, om dit te betwijfelen. — Wat nu de zaak zelve betreft: ook hij houdt het er voor, dat elk lid der vergadering regt heeft, om voorstellen te doen, maar tevens dat de vergadering ook regt heeft, om van de voorstellers te vorderen, dat zij zelf een voorloopig onderzoek naar de zaak instellen, en dan bij het inbrengen van het voorstel de vergadering voldoende inlichtingen behooren te geven. Wanneer in de Tweede Kamer der Staten-Generaal een lid gebruik maakt van het initiatief, moet hij voldoende toelichting geven. Immers wat zal het opleveren, als men een voorstel doet, en aan anderen, die niet altijd met de zaak ingenomen zijn, het onderzoek opdraagt? Spr. meent, dat dit ook niet met den aard van die bevoegdheid overeenkomt.

De heer *Menso* stelt voor, als motie van orde, om de diskussie over deze zaak te sluiten.

De heer *Ras* vraagt nog eenige inlichtingen. In de 1e plaats wenscht hij overtuigd te zijn van de strekking van het voorstel. Men wil Gedep. Staten uitnoodigen, om in de wintervergadering een verslag uit te brengen. Spr. heeft echter tevens hooren spreken, om in de wintervergadering reeds tot eene betere inrigting, als proeve, gereed te zijn. Tevens vraagt hij, of men uit die verbeterde inrigting zal moeten afleiden, dat voortaan de verantwoording der verslagen, hetzij op Gedep. Staten, hetzij op de Prov. Staten zelf zal neerkomen, en wel, of men dat geheel aan de nieuwe redaktie zou overlaten? In dit laatste geval, zou die nieuwe redaktie het verhandelde op zoodanige wijze mededeelen, als zij dit ter goeder trouw zoude meenen te kunnen doen. Spr. wenscht dus aangaande de verantwoordelijkheid voldoende inlichtingen.

De motie van orde van den heer *Menzo* wordt daarop in omvraag gebragt en met 20 tegen 4 stemmen aangenomen. — Tegen stemden de heeren *Metelerkamp*, *v. Cleeff*, *Ras* en *Kien*.

Het voorstel van den heer *v. Berkel* wordt met 16 tegen 8 stemmen aangenomen. — Tegen stemden de heeren *Story v. Blokland*, *Voet*, *Cordes*, *Menso v. Beeck Calkoen*, *v. d. Poel*, *Harmsen* en *Lagerwey*.

De *Voorz.* meent thans de vergadering te moeten raadplegen, ten aanzien van de sluiting dezer zitting. De werkzaamheden zijn thans afgeloopen, ware het niet, dat nog eene kommissie een adres aan den koning zou aanbieden. Met de sluiting dezer vergadering vervallen ook alle derzelver kommissiën. Met het oog daarop, en ten einde de kommissie in de gelegenheid te stellen, om gevolg aan haar mandaat te kunnen geven, stelt Z. Exc. voor, om thans de notulen te resumeren en de vergadering tot over 14 dagen te verdagen. Dienovereenkomstig wordt besloten.

De notulen worden geresumeerd, waarna de heer *Menso*, door een genoegzaam getal leden ondersteund, het voorstel doet, om de vergadering met gesloten deuren voort te zetten.

De *Voorz.* sluit daarop de publieke zitting.

Vergadering van Maandag 13 Augustus.

Voorzitter Mr. *S.* Baron *van Heemstra*, Kommissaris des Konings.

Tegenwoordig zijn 21 leden. Afwezig zijn de heeren *Metelerkamp*, *v. Asch v. Wijck*, *Broers*, *v. Beeck Calkoen*, *Ackersdijck*, *v. d. Bergh*, *Wijers*, *de Louter*, *v. Hardenbroek*, *Menso*, *Schas*, *v. Berkel*, *Strick v. Linschoten*, *de Geer v. Oudegein*, *v. Nooten*, *v. Tuijll v. Serooskerken*, *Duuring*, *P. v. d. Poll*, *Huidecoper v. Maarsseveen* en *Hartjens*.

De Voorzitter opent de vergadering en geeft berigt dat is ingekomen eene missive van Gedep. Staten van Utrecht, houdende mededeeling, dat het besluit der vergadering van den 19. Julij 1855, waarbij art. 59 van het reglement op de veenderijen is ingetrokken, bij koninklijk besluit van den 4. dezer, no. 62, is goedgekeurd. — Aangenomen voor informatie.

Door de Komm., belast met de aanbieding van het adres der Prov. Staten aan Z. M., houdende dankbetuiging voor Hoogstdeszelfs belangstelling bij den jongsten watersnood, wordt bij monde van den heer *Ras* rapport uitgebragt. Bij dat rapport wordt onder anderen vermeld, dat de Komm. op Maandag den 6. Augustus ll. bij Z. M., destijds van het Loo teruggekeerd, te 's Hage in gehoor is ontvangen; dat het adres na voorlezing aan den Koning is aangeboden. Dat Z. M. de Komm., bij de [illegible] van het adres, op de [illegible] woord, daarbij [illegible] met de bewustheid van naar pligt gehandeld te hebben, er hoogen prijs op stelde, dat de Prov. Staten van Utrecht dit blijk van belangstelling en gehecht-

heid gaven, en dat Z. M., met de bede dat het vaderland voor zware rampen bevrijd mogt blijven, steeds gezind en bereid zou zijn, om leniging te verschaffen waar dit zou kunnen vereischt worden, terwijl Z. M. ook met welgevallen had opgemerkt hoe men in Utrecht zich beijverd heeft, om in den nood hulp en bijstand te verleenen. Dat, nadat de Koning zich vervolgens nog met ieder lid van de Komm. over onderscheidene bijzonderheden, vooral met betrekking tot Veenendaal, had onderhouden, — al de leden der Komm. mogten plaats nemen aan den Koninklijken disch. — Aangenomen voor informatie, en de Komm. voor de volbrenging der haar opgedragen taak, den dank der vergadering betuigd.

De werkzaamheden der vergadering geeindigd zijnde, worden de notulen van het verhandelde der vergad. gelezen en goedgekeurd, waarna deze zomer-vergad., door den Voorzitter, in naam des Konings, werd gesloten.

Zitting van den Stedelijken Raad

van Donderdag 16. Aug. 1855.

Tegenwoordig zijn 20 leden.

Afwezig de heeren *Ackersdijk*, *Asch van Wijck*, *Beek Calkoen*, *Boer*, *Nahuys*, *v. Beest*, *v. Reede* en *Karsten*.

Voor berigt worden aangenomen:

Een Prov.-blad aangaande het aandeel in de kwade posten der grondbelasting;

De goedkeuring van Ged. Staten op drie wijzigingen in de kohieren der hondenbelasting;

Idem op den afstand van het Leeuwenburgs-gasthuis aan de Hoogeschool tot scheikundig laboratorium;

Idem op den aankoop van twee woningen nabij de Willemskazerne.

Burg. en Weths. brengen ter tafel een aantal stukken omtrent het aangaan eener transaktie met het Domeinbestuur in de zaak van de Maartensbrug. — Ter sekretarie.

De *Voorz.* geeft kennis, dat zijn ingekomen de geloofsbrieven van de nieuw benoemde leden van den gemeenteraad. Alleen de stukken van de heeren *v. Rees* en van *Limburg Stirum* zijn nog niet aanwezig, edoch hebben beide heeren schriftelijk kennis gegeven, dat zij bereid waren de op hen uitgebragte benoeming te aanvaarden.

De *Voorz.* draagt aan eene kommissie, bestaande uit de heeren *v. Dielen*, *Voorduin*, *Schuller*, *v. Veersen* en *Visscher*, op, om de geloofsbrieven te onderzoeken, waartoe zij dadelijk overgaat.

De heer *v. Dielen* brengt, na eene kortstondige schorsing der zitting, rapport uit: de kommissie stelt voor de toelating van de heeren *v. d. Heuvel*, *Boer*, *v. Beeck Calkoen*, *Mulder*, *Kien*, *v. Boetzelaer*, *Munnicks van Cleeff* en *v. Lier*, waartoe wordt besloten.

De *Voorz.* geeft kennis, dat het verzoekschrift van *H. de Liefde* in der tijd in handen gesteld van B. en W. is onderzocht en dat die zaak ten genoegen van den rekwestrant is getermineerd. — Voor informatie aangenomen.

Is ingekomen een schrijven van den pachter der sluis te Nieuwersluis, waarbij hij zijn pacht met ult. Dec. opzegt: wordt voor kennisgeving aangenomen en besloten B. en W. te magtigen op nieuw de sluis voor den tijd van 6 jaren openbaar te doen verpachten.

De 1. suppletoire kohieren op de hondenbelasting, die ter inzage van een ieder hebben voorgelegen, worden vastgesteld en zullen ter goedkeuring aan Gedep. Staten worden opgezonden.

Er is ingekomen een schrijven van den heer *van Kampen* aan den Sted. Raad, waarin hij in zake van het bezit van het Lukas-bolwerk, dat door den heer *Royaards* aan hem zoude zijn verkocht, verzoekt, dat het den raad behagen moge, gezegd bolwerk aan hem te verhuren tot daarstelling zijner fabriek voor gouden en zilveren werken. — Ter sekretarie, ter inzage der leden.

Ter inzage der leden hebben voorgelegen de rekeningen der aalmoezenierskamer en der stads armenscholen. Beide zijn door de kommissie voor financien onderzocht en worden goedgekeurd.

Er wordt mededeeling gedaan, dat de kas van den stedelijken ontvanger is opgenomen en goedgekeurd; het proces-verbaal wordt ter inzage gesteld voor de leden.

Thans komt in behandeling de benoeming van den stads-vroedmeester. Het voorstel strekt tot benoeming van prof. *v. Goudoever* tot 1. vroedmeester, maar geen 3. te benoemen en tot het kennisgeven van die benoeming aan de aalmoezenierskamer.

De heer *v. d. Heuvel* voelt zich gedrongen over deze aangelegenheid het woord te voeren. Hij meent te moeten opmerken, dat volgens het voorstel prof. *van Goudoever* algemeen stadsvroedmeester zal worden en de heer *v. d. Water* als 2e vroedmeester, ondergeschikt zal zijn aan den hoogleeraar. Hoezeer Spr. niet zou kunnen of willen treden in eene beoordeeling van de kundigheden van beide ervaren geneeskunst-beoefenaren, meent hij toch, dat men het aan den ijver en aan de welwillendheid die de heer *v. d. Water* gedurende bijna 25 jaren in de vervulling van het stads vroedmeestersschap heeft betoond, verpligt is, hem nu geene ondergeschikte plaats te geven, maar hem even als tot dusverre naast een ambtgenoot te laten werken. De heer *van Goudoever* verzoekt ook niets anders dan de plaats te vervullen, die prof. *Wolterbeek* in der tijd in een *vierde* gedeelte der stad innam. Spr. beseft ten volle het gewigt hiervan voor het akademisch onderwijs, en is bereid dezen hoogleeraar te benoemen tot stadsvroedmeester over de *helft* der stad, doch met het voorstel der Kommissie kan hij zich niet vereenigen; dewijl het in deze onnoodig en welligt onbillijk zou wezen.

De heer *Mulder* zou gaarne zien, dat het in dezen raad duidelijk werd, van hoeveel belang het medisch onderwijs voor deze akademie is. Hij erkent het, dat de hoogeschool dankbaarheid verschuldigd is aan het stedelijk bestuur, voor den ijver, waarmede het steeds de belangen der akademie wil bevorderen. Spr. is persoonlijk erkentelijk voor hetgeen hij in deze van de zijde der stads regering ondervond. Hij moet echter betuigen, dat er tot dusverre nog geene genoegzame regelmatigheid is geweest in het verleenen van de noodige hulpmiddelen ten dienste der medische fakulteit. Spr. meent deze gelegenheid te moeten aangrijpen, om dit nader te doen uitkomen, en aan te toonen, dat vooral het obstetrisch onderwijs hier in de laatste jaren niet voldoende kon wezen. Spr. erkent, dat er groote bezwaren zijn, maar het is eenmaal zoowel binnen als buiten 's lands als stellig aangenomen, dat behoeftige zwangere vrouwen moeten dienstbaar gemaakt worden aan de vorming der jonge medici aan de hoogescholen. Dit is een hoofdbeginsel, dat moet worden vastgesteld en ook hier ter stede moet worden in toepassing gebragt. Wordt dit niet erkend, dan zal het obstetrisch onderwijs gebrekkig blijven, gelijk het tot dusverre hier, om de genoemde reden, gebrekkig was. Voor dat onderwijs zijn tot dusverre groote moeijelijkheden geweest. Zij die hier ter stede in de medicijnen studeren, hebben dit herhaaldelijk ondervonden en steeds diep moeten betreuren. Alle vrouwen, die van stadswege worden bijgestaan, moesten, waar dit maar mogelijk was, onder behoorlijke zorg en toezigt, voor het onderrigt der studerende jongelieden worden gebezigd. De natuurlijke bevallingen worden door de stads vroedvrouwen bijgestaan, waardoor het ondoenlijk wordt die ook voor de jongelieden dienstbaar te maken. Bij tegennatuurlijke gevallen echter wordt steeds hulp van den vroedmeester ingeroepen. Hier moet men wenschen, dat telkens ten minste *één* student kan worden medegebragt. Volgens de opgave van den aan ondervinding rijken vroedmeester, komt er alhier van de 80 bevallingen slechts een tegennatuurlijke voor. Stelt men het getal verlossingen van stadswege bijgestaan op 20 in de week, dan zal er dus in de 4 weken slechts 1 tegennatuurlijk geval zijn en zal dus om de 4 weken slechts 1 student bij zulk een geval tegenwoordig kunnen wezen. Hieruit zal men kunnen opmaken, hoe gering de ervaring nog is, die men aan deze akademie den studenten zal kunnen doen erlangen. En zou men van die gevallen er nog willen uitzonderen? Zou men ze niet allen moeten dienstbaar maken aan het onderwijs, nu er zoo weinige slechts zullen wezen? Spr. gelooft, dat de heer *van de Water*, geacht en geëerd door elk die hem kent, zelf het niet anders zal kunnen verlangen, dat hij zal beamen wat hier gesproken wordt en dat hij niet uit misplaatste teergevoeligheid de belangen der geneeskunst zou willen opgeofferd zien. En al ware het zoo, hetgeen men niet mag aannemen, dan nog meent Spr., dat de raad buiten die gevoeligheid om een besluit moet nemen, overeenkomstig de eischen van het akademisch onderwijs. Als er werkelijk kundige obstetrici aan deze akademie zullen kunnen gevormd worden, dan zal men alle verlossingen van tegennatuurlijken aard aan het onderwijs dienstbaar moeten maken. — Spr. ziet niet in, dat het niet vereerend zou wezen 2e vroedmeester te zijn, want deze 2e zal niet *sous ordre* wezen. De heer *v. Goudoever* zal de vroedmeester zijn, omdat hij in alle gevallen moet geroepen worden; de heer *v. d. Water* zal hem vervangen bij ontstentenis of waar soms 2 gevallen gelijktijdig mogten voorkomen. De heer *v. d. Water* zal hier zeker niet zien eene miskenning zijner verdiensten. Men waardeert die zoo zeer, dat de Komm. daarom voorstelt Burg. en Weths. op te dragen, om met den heer *v. de Water* over de regeling der zaak te spreken, om tot eene goede schikking te geraken.

De heer *de Vos* vraagt of men dan de onderhandelingen niet zal moeten afwachten, door Burg. en Weths. met den heer *van de Water* aan te knoopen, en doet in dien zin eene motie van orde.

De Burg. antwoordt hierop, dat men in hoogere belangen niet bij personele konsideratien mag stilstaan. Hij vleit zich echter, dat de zaak bij den heer *van de Water* geen bezwaar zal ontmoeten.

Nadat er nog eenige woordenwisseling plaats heeft tusschen de heeren *de Vos* en *van den Heuvel*, heeft de heer *Mulder* zijne meening te kennen gegeven, dat het bovenal wenschelijk is, dat het beginsel door den raad worde aangenomen. Hij is overtuigd, dat de uitvoering wel op de in deze stad gewone redelijke wijze zal geschieden; het zou ook voor den raad eene vreemde houding zijn, dat ze eerst met iemand liet onderhandelen, alvorens hetgeen ze werkelijk goed meent te zijn, vast te stellen.

De heer *v. Hoytema* doet ook uitkomen, dat men door het aannemen van de motie van den heer *de Vos* tot iets vague's zou komen; eerst moet het hoofdbeginsel worden aangenomen en worden bepaald, dat er geen 3. vroedmeester zal benoemd worden, en dat alle gevallen van verlossingen daartoe geschikt, dienstbaar zullen worden gemaakt aan de wetenschap.

De heer *de Vos* wijzigt daarop zijn amendement en stelt voor, dat de raad eerst verklare, zich te vereenigen met den geest en de strekking van het rapport der komm., en daarop Burg. en Weths. gemagtige omtrent de uitvoering in overleg te treden met den heer *v. d. Water*. Dit voorstel wordt vervolgens met 14 tegen 6 stemmen aangenomen; de verdere behandeling blijft derhalve aanstaan.

De kommissie, belast met het onderzoek der rekening en verantwoording van Burg. en Weths. over het jaar 1854, brengt het rapport uit bij monde van den heer *Schuller*. De komm. erkent, dat thans een aantal bescheiden zijn overgelegd voor uitgaven van minder gewigt, die vroeger niet gejustificeerd werden. De Komm. heeft evenwel nog enkele opmerkingen. Zoo is o. a. het batig saldo op den post van openbare vermakelijkheden minder juist op de dienst van 1856 overgebragt. Zoo heeft de Komm. weder gestuit op buitengewone belooningen aan stedelijke beambten toegekend, voor gewone diensten in hunnen diensttijd verleend. Zoo zijn nog enkele posten onder onvoorzien gebragt, die eigenlijk bij een anderen post behoorden. Zoo schijnt de boeking der uitgaven voor de kleeding der schutterij nog niet geheel juist en heeft men ook nog opmerking omtrent de rekening van het stadserfhuis. De Komm. hoopt, dat Burg. en Weth. deze enkele opmerkingen en wenschen haar zullen ten goede houden en eindigt met hulde te brengen aan Burg. en Weth. wegens het overigens zoo juist gevoerde beheer.

De behandeling van dit rapport wordt op de eerst volgende vergadering bepaald.

(Vervolg hierna.)

Utrecht, bij L. E. BOSCH en Comp.